

СЕКЦІЯ 4. МЕДИЦИНА ТА ОСВІТА: ІНТЕГРАЦІЯ ЗНАНЬ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Наталія Шмиговська

Науковий керівник – к.пед.н., проф.

Ірина Томашевська

КЗВО «Волинський медичний інститут»

РОЛЬ КОМУНІКАЦІЇ ТА ВІДКРИТОСТІ У ФОРМУВАННІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Постановка проблеми. Актуальність проблеми академічної доброчесності в освітньо-науковому просторі України є особливо гострою за умов дистанційного навчання у час війни. Академічна спільнота за цих умов повинна бути мобільною та швидко адаптуватися до викликів сьогодення. Забезпечення якості освітнього процесу цілком залежить від сумлінного виконання своїх обов'язків адміністрацією та науково-педагогічними працівниками закладу вищої освіти [3, с.77].

Мета дослідження. Розкрити можливості та інструментарій, щодо розвитку академічної доброчесності здобувачів освіти у закладах вищої освіти, за посередництвом комунікації та взаємодії між суб'єктами освітнього процесу.

Результат дослідження. З метою сприяння формуванню академічної доброчесності у здобувачів освіти та забезпеченню підвищення її рівня у закладах вищої освіти, важливо усвідомлювати її основні цінності та розкрити можливості дотримання цих цінностей при реалізації дослідницьких проєктів.

Як зазначено у матеріалах Центру академічної доброчесності (1999), академічна доброчесність ґрунтується на сукупності основних цінностей:

Чесність, яка передбачає, що академічна діяльність має здійснюватися із дотриманням принципів чесності, справедливості та сумлінності на усіх етапах освітнього процесу як індивідуально, так і відносно інших учасників цього процесу.

Довіра – це той рівень співпраці, на якому формується та розвивається взаємна повага, підтримка та відповідальність між вченими, або між здобувачами освіти та викладачами, це атмосфера, при якій ідеї, пропозиції та власні погляди можна вільно та відкрито обговорювати.

Справедливість – це визначення та встановлення обґрунтованих критеріїв та чітких правил для коригування процедурних і субстантивних аспектів освітнього процесу та створення простору рівних можливостей.

Повага – це цінність, яка ґрунтується толерантному ставленні до інших поглядів, ідей та думок.

Відповідальність передбачає особистісну відповідальність усіх учасників освітнього процесу за дотримання вимог та стандартів академічної доброчесності. У випадках прояву недоброчесної поведінки членів академічної спільноти, вживаються відповідні дії та покарання [1, с.5]

У контексті проблеми академічної доброчесності суттєвим є соціальний

вимір. Усвідомлення викладачами та здобувачами освіти власної відповідальності (або безвідповідальності) за порушення норм наукової етики має безпосередній вплив на ставлення до системи вищої освіти в Україні у загальносвітовому просторі та формування системи цінностей у молоді впродовж навчання в закладах освіти [2].

Результати проведених опитувань серед закладів вищої освіти в Україні засвідчили, що існує чимало причин, які спонукають студентів порушувати правила академічної доброчесності. І серед них значна частка обумовлена необізнаністю студентів стосовно того, що саме вважати «академічною недоброчесністю». З огляду на те, що викладачі не можуть безпосередньо впливати на окремі індивідуальні чинники, такі як стрес, лінь, брак часу та особистісні якості та властивості студентів, однак, науково-педагогічні працівники мають достатньо повноважень та можливостей для забезпечення обізнаності студентів щодо правомірної поведінки.

Прозорість правил та регламенту освітнього процесу, наявність положень щодо оформлення наукових робіт, висвітлення вимог та критеріїв оцінювання з зазначенням деталей, забезпечують здобувачам освіти усвідомлене розуміння основних вимог та правил дотримання академічної доброчесності. Оскільки, здебільшого порушення зумовлені незнанням, а не як наслідок вмотивованого правопорушення.

Зарубіжний досвід засвідчує, що впровадження обов'язкових та вибіркового освітніх компонентів з вивчення норм та правил етичної поведінки студентських наукових товариств, сприяє унеможливленню значної частки порушень академічної доброчесності. З огляду на це, створення у закладах вищої освіти середовища академічної спільноти, в межах якого студенти можуть відкрито обговорювати складні питання правомірної поведінки, здатне сформувати глибокі знання про академічну доброчесність та виховати почуття відповідальності за власні дії в освітньому процесі.

Зазначена практика реалізується через використання наступних методів та інструментів:

1. Опитування викладачів та здобувачів за двома напрямками: яким каналам комунікації віддають перевагу, і які питання щодо академічної доброчесності їх цікавлять.

2. Створення ресурсів на тему академічної доброчесності у соціальних мережах (до прикладу: інфографіка, експертні дописи, тематичні підбірки та інші інформативні матеріали).

3. Визначення груп цільової аудиторії (адміністрація ЗВО, співробітники, студенти) та розробка комунікаційних заходів відповідно до особливостей тої чи іншої групи.

4. Наповнення розділу щодо академічної доброчесності на офіційному вебсайті ЗВО.

5. Встановлення постійного зворотного зв'язку щодо ефективності донесення інформації, через онлайн-форми зворотного зв'язку, інтерв'ю, фокус групи тощо. [4, с.49]

Також варто зазначити, що проведення практичних тренінгів, дискусій,

воркшопів чи майстер-класів значно підвищує рівень обізнаності здобувачів освіти. Адже, коли слова підтверджуються діями, це посилює довіру, як наслідок, зумовлює відкритість освітнього процесу та наукового дослідження, забезпечує простір для сталого розвитку.

Висновки. Створення відкритого діалогу є важливим інструментом для формування розуміння, цінностей та відповідальної поведінки учасників освітнього процесу. Безперервна та чесна комунікація між викладачами та студентами сприяє формуванню атмосфери довіри та взаємоповаги, а всебічне залучення студентів до розвитку академічної культури дозволить підвищити якість освітнього процесу.

Список використаних джерел:

1. Alajami A. Promoting ethical behavior and how junior investigators perceive academic integrity: Critical approach. Current Research in Behavioral Sciences. 2021. Vol. 5 (100027). <https://doi.org/10.1016/j.crbeha.2021.100027>

2. Колесніков А. Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38304/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%B2.pdf>

3. Паламар, С. & Науменко, М. Реалізація принципів академічної доброчесності як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти. Освітологічний дискурс, 3-4(38-39). <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2022.345>

4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо застосування інструментів та механізмів для трансформації різних сфер функціонування закладів вищої освіти на засадах прозорості та доброчесності, розроблені Національним агентством з питань запобігання корупції: наказ Міністерства освіти і науки України від 17 квітня 2025 р. № 576 <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-metodychnykh-rekomendatsii-shchodo-zastosuvannia-instrumentiv-ta-mekhanizmv-dlia-transformatsii-riznykh-sfer-funktsionuvannia-zakladiv-vyshchoi-osvity-na-zasadakh-prozoros>

Олена Крап

Науковий керівник – PhD, доц.

Ірена Хміляр

КЗВО ЛОР «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського»

МЕДСЕСТРИНСТВО В ЕПОХУ ЗМІН: ЕМОЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ПРОФЕСІЙНИЙ ПРІОРИТЕТ

Постановка проблеми. Тема розвитку емоційного інтелекту сестер/братів медичних набуває особливої актуальності в умовах війни в Україні. Щоденна робота медичних працівників супроводжується високим рівнем стресу, необхідністю надавати допомогу пораненим, підтримувати пацієнтів із психологічними травмами, ухвалювати складні рішення в умовах нестачі ресурсів і загальної нестабільності. У таких обставинах особливої ваги набуває